

1 Kvocientni prostori

1.1 Kvocientna topologija

1. Kvocientna topologija

Naj bo $(X, \mathcal{T})$ topološki prostor in $\sim$ ekvivalenčna relacija na X .

- **Definicija.** Ekvivalenčni razred elementa $x \in X$. Kvocientna množica. Kvocientna projekcija.
- **Opomba.** Kako si lahko predstavljamo ekvivalenčni razredi?
- **Definicija.** Kvocientna topologija.
- **Trditev.** $\mathcal{T}/\sim$ je topologija na $X/\sim$
- **Opomba.** Karakteriziraj odprte/zaprte množice v $X/\sim$. Kaj pomeni vsaka implikacija posebej?
- **Primer.** Ali je kvocientna projekcija vedno odprta/zaprta?
- **Definicija.** Nasičenje množice $A \subseteq X$
- **Trditev.** Naj bo $A \subseteq X$
  - Kdaj je $q_*(A) \subseteq X/\sim$ odprta/zaprta?
  - Zadosten pogoj, da je kvocientna projekcija odprta/zaprta.

1.2 Kvocientne preslikave

1. Kvocientne preslikave

Naj bo $(X, \mathcal{T})$ topološki prostor in $\sim$ ekvivalenčna relacija na X .

- **Trditev.** Kdaj je f določa preslikavo $\bar{f} : X/\sim \rightarrow Y$? Kaj za njo velja? Kdaj je $\bar{f}$ zvezna, surjektivna ali injektivna?

$$\begin{array}{ccc} X & \xrightarrow{f} & Y \\ q \downarrow & \nearrow \bar{f} & \\ X/\sim & & \end{array}$$

- **Opomba.** Kdaj je $\bar{f}$ homeomorfizem v jeziku množic iz Y ?
- **Definicija.** Kvocientna preslikava. Kvocientnost v ožjem smislu.
- **Opomba.** Ali je kvocientna projekcija kvocientna preslikava?
- **Lema.** Naj bo $f : X \rightarrow Y$ zvezna in surjektivna. Zadosten pogoj, da je f kvocientna.
- **Izrek.** O prepoznavi kvocienta.

2. Operacije s kvocientnimi preslikavami

- **Trditev.** Naj bosta $f : X \rightarrow Y$ in $g : Y \rightarrow Z$ preslikavi.
  - Kaj lahko povemo o kompozitumu kvocientnih preslikav?
  - Kaj če je $g \circ f$ kvocientna in sta f, g zvezni?
- **Trditev.** Zadostni pogoji na f , da porodi homeomorfizem $\bar{f}$:

$$\begin{array}{ccc} X & \xrightarrow{f} & Y \\ q_X \downarrow & \searrow q_Y \circ f & \downarrow q_Y \\ X/\sim_X & \xrightarrow{\bar{f}} & Y/\sim_Y \end{array}$$

1.3 Deljivost topoloških lastnosti

1. Deljivost topoloških lastnosti

Naj bo $(X, \mathcal{T})$ topološki prostor in $\sim$ ekvivalenčna relacija na X .

- **Definicija.** Kdaj rečemo, da je topološka lastnost deljiva?
- **Trditev.** Karakterizacija T_1 za prostor $X/\sim$
- **Izrek.** Izrek Aleksandrova [brez dokaza]
- **Opomba.** Kako lahko karakteriziramo Cantorjevo množico? Kako jo lahko surjektivno zvezno preslikamo na interval $[0, 1]$? Ali je preslikava iz izreka Aleksandrova kvocientna?
- **Trditev.** Deljive in nedeljive lastnosti.

1.4 Topološke grupe in delovanja

1. Topološke grupe

- **Definicija.** Topološka grupa.
- **Primer.** Topološke grupe:
  - Poljubna grupa G , opremljena z diskretno topologijo.
  - Podgrupa $H \leq G$ topološke grupe G z inducirano topologijo.
  - $(\mathbb{R}, +)$, $(\mathbb{C}, +)$, $(\mathbb{H}, +)$, tudi $(\mathbb{R}^*, \cdot)$, $(\mathbb{C}^*, \cdot)$, $(\mathbb{H}^*, \cdot)$
  - Norma je multiplikativna $\leadsto (S^0, \cdot)$, $(S^1, \cdot)$, $(S^3, \cdot)$. Ali tudi S^2 dopušča strukturo topološke grupe?
  - Produkt topoloških grup, opremljen z operacijama po komponentah in produktno topologijo.
  - Topološke grupe linearnih izomorfizmov $(\mathrm{GL}_n(\mathbb{F}))$ in njihove standardne podgrupe.
- **Definicija.** Leva (desna) translacija.
- **Trditev.** Ali je leva (desna) translacija homeomorfizem?
- **Posledica.** Ali je topološka grupa homogen prostor? Kaj to pomeni?

2. Delovanja grup

- **Definicija.** Levo delovanje topološke grupe G na prostor X .
- **Opomba.** Ali tudi delovanje določa translacijo, ki je homeomorfizem prostora X ?
- **Opomba.** Kaj lahko povemo o orbitah delovanja? Kaj to pomeni za nas?
- **Definicija.** Prostor orbit.
- **Definicija.** Stabilizatorska podgrupa G_x .
- **Opomba.** V kakšnem odnosu sta $G \cdot x$ in G/G_x ?
- **Trditev.** Ali je kvocientna projekcija na prostor orbit vedno odprta?

1.5 Konstrukcije kvocientov

1. Zlepki

- **Definicija.** Zlepek prostorov X in Y .
- **Opomba.** Kako izgledajo ekvivalenčni razredi v zlepku?
- **Izrek.** Zadosten pogoj za normalnost zlepka.
- **Trditev.** Zadosten pogoj, da je zlepek 2-števen. Zadosten pogoj, da je zlepek T_2 .